

Huvudman

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

Beslut

Datum 2026-03-24

Dnr SI 2023:6993

Sida 1 (11)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Mosstorpsskolan 1 (årskurs 4–6) i Norrköpings kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 17 juni 2025

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde hösten 2023 en tillsyn av Mosstorpsskolan 1 i Norrköpings kommun. Skolinspektionen beslutade den 16 februari 2024 att förelägga Norrköpings kommun att senast den 12 augusti 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare, extra studietid, extra anpassningar, särskilt stöd, förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet, arbete för att skapa studiero samt betygskatalog.

Vid uppföljning av beslutet under hösten 2024 konstaterade Skolinspektionen att brister kvarstod. Skolinspektionen beslutade därför den 17 december 2024 att förelägga Norrköpings kommun att vid vite om 2000 000 kronor senast den 4 april 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande frånvaro, extra anpassningar, särskilt stöd, förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt ordningsstörande beteende. Vidare beslutade Skolinspektionen att förelägga Norrköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande undervisning av behöriga och legitimerade lärare samt extra studietid.

Skolinspektionen följde upp beslutet under våren 2025 och konstaterade att huvuddelen av bristerna fortfarande kvarstod. Skolinspektionen beslutade därför den 17 juni 2025 att på nytt förelägga Norrköpings kommun att vid vite om 2 000 000 kronor senast den 17 november 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar, utredning om elevers behov av särskilt stöd samt förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet. Vidare beslutade Skolinspektionen att förelägga Norrköpings kommun att senast samma dag vidta åtgärder för att avhjälpa brist rörande frånvaro.

Norrköpings kommun har den 17 november 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet vid vite respektive föreläggandet. Som en del av uppföljningen har Skolinspektionen under våren 2026 även genomfört ett kompletterande tillsynsbesök på skolenheten med intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan (inklusive en representant för trygghetsteamet) och rektorn samt lektionsobservationer.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Norrköpings kommun har följt beslutet från den 17 juni 2025 om föreläggande vid vite respektive föreläggande samt om påtalade brister har avhjälpes.¹

Motivering av beslutet

Extra anpassningar

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 17 juni 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fortsatt fanns allvarliga brister i arbetet med extra anpassningar. Elever gavs inte de extra anpassningar som de var i behov av, bland annat på grund av att lärare saknade förutsättningar i form av tillräcklig kompetens eller tid för att genomföra extra anpassningar enligt elevernas behov.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt genom intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan regelbundet följer upp att elever får de extra anpassningarna som de är i behov av. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elevernas extra anpassningar utvärderas och justeras i samband med klasskonferenser och utvecklingssamtal som sker regelbundet och att elevhälsan och rektorn följer upp arbetet genom regelbundna avstämningar. Vidare framgår att elevhälsan har ett nära samarbete med lärarna och är behjälpliga i arbetet med att tillämpa extra anpassningar.

Av huvudmannens redovisning samt intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att skolenheten i samband med höstterminsstarten 2025 har haft informationstillfällen och workshops kring extra anpassningar med

¹ Beslutet av den 17 juni 2025 har överklagats av Norrköpings kommun och Skolinspektionen har inom ramen för den processen (dnr SI 2025:6791) medgett att två åtgärdskrav upphävs. Åtgärd 1 (extra anpassningar) och åtgärd 4 (utredning av behov av särskilt stöd) i föreläggandet vid vite omfattas därmed inte av nu aktuell uppföljning.

lärare och elevhälsa. Vid informationstillfällena har lärarna bland annat fått information kring processen om när extra anpassningar ska sättas in, att dessa behöver följas upp, utvärderas samt eventuellt justeras eller intensifieras. Under workshops gjorde samtlig personal en översyn av elevernas extra anpassningar.

Av huvudmannens redovisning samt av intervju med rektorn framgår vidare att lärarna har fått besvara en enkät med frågan om de anser sig ha förutsättningar att ge extra anpassningar till elever som bedöms behöva sådana. I de fall lärare har svarat att de har svårt att ge extra anpassningar har huvudmannen satt in riktade åtgärder. Bland annat har specialpedagoger från kommunens centrala barn- och elevhälsa bistått i arbetet med extra anpassningar. En utvecklingsledare från Norrköpings kommun har också arbetat specifikt med klasser där det finns extra utmaningar vad gäller arbetet med extra anpassningar. I arbetet med att säkerställa att lärarna har förutsättningar att utföra sitt uppdrag med extra anpassningar har även en utbildning om kompensatoriska hjälpmedel hållits för samtlig personal i syfte att säkerställa att samtliga lärare har kunskap i att använda kompensatoriska hjälpmedel. Dessutom har en behovsbaserad förstärkning av extra personal gjorts.

I intervju med lärare framkommer att deras uppfattning är att alla elever som har behov av extra anpassningar nu ges de anpassningar som de har behov av. Lärarna anser att de har förutsättningar och hinner ge eleverna de extra anpassningar som de behöver.

I samband med redovisningen har huvudmannen gett in en sammanställning över vilka elever som på skolenheten bedömts vara i behov av extra anpassningar och vilka extra anpassningar respektive elev bedömts vara i behov av.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen [2010:800])

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav avseende extra anpassningar. Tillsynen visar att elever ges de extra anpassningar som de är i behov av. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristen har avhjälpats.

Utredning om elevers behov av särskilt stöd**Skolinspektionens tidigare beslut**

I beslutet den 17 juni 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fortsatt fanns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visade att rektorn inte sett till att alla elever, som anmälts kunna vara i behov av särskilt stöd, hade utretts.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn ser till att alla elever, som anmälts kunna vara i behov av särskilt stöd, också utreds beträffande behov av särskilt stöd. Det har startats utredningar för samtliga de 15 elever som anmälts till rektorn under perioden den 18 juni 2025 – 3 november 2025. Vidare framgår att lärarna i samband med att de gjort en anmälan mottagit en skriftlig bekräftelse på att en utredning har startat.

I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att de är av uppfattningen att rutinen kring arbetet med att starta utredningar för att utreda elevers behov av särskilt stöd har blivit tydlig och att detta medfört att det numera startas utredningar för alla elever som anmäls till rektorn.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav avseende att starta utredningar för de elever som anmälts till rektorn gällande behov av utredning om särskilt stöd. Tillsynen visar att det har startats utredningar för de elever som anmälts till rektorn under den av Skolinspektionen angivna tidsperioden. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristen är avhjälpt.

Förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet**Skolinspektionens tidigare beslut**

I beslutet den 17 juni 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fanns omfattande och allvarliga brister i skolans förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet. Vad gäller det förebyggande arbetet visade tillsynen att det saknades gemensamma arbetssätt och förhållningssätt hos personalen för att motverka kränkningar och stävja det dåliga språkbruket. Det saknades också ett värdegrundsarbete riktat mot språkbruket som involverade all personal på skolan, inklusive elevhälsan. Det förekom fortfarande fysiska och verbala kränkningar, ett hårt och grovt språkbruk samt otrygga platser på skolan.

Vad gäller det åtgärdande arbetet visade tillsynen att personal på skolan inte alltid agerade då en elev utsattes för kränkande behandling. Tillsynen visade att ett grovt språkbruk i form av nedsättande ord, rasistiska kommentarer och kommentarer om sexuell läggning förekom och hade normaliserats på skolan, och att personalen inte alltid orkade agera vid dessa verbala kränkningar. Det framgick vidare att det saknades ett gemensamt förhållningssätt kring hur och när personal skulle agera och att rektorn och huvudmannen brast i att följa upp och se till att det fanns förutsättningar för personalen att agera. Tillsynen visade även att kränkande behandling inte alltid anmälades till rektorn på grund av att skolans personal inte orkade eller hann med det.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning samt av intervjuer med elever, lärare, representant för trygghetsteamet, elevhälsan och rektorn framgår att rektorn följer upp elevernas trygghet genom regelbundna enkätundersökningar där alla elever får möjlighet att delta samt genom strukturerade samtal med elever. I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att resultatet av uppföljningarna analyseras och sammanställs av rektorn tillsammans med elevhälsan. Vidare framgår att resultatet förmedlas till lärare och elever samt att åtgärder därefter sätts in som är baserade på verksamhetens behov, exempelvis anpassning av

lokaler, insatser kopplat till värdegrundsarbetet samt ökad vuxennärvaro vid otrygga platser.

Av huvudmannens redovisning samt av intervju med lärare framgår att uppföljningen och analysen av tryggheten på skolan även omfattar om skolpersonalen har förutsättningar och ges det stöd som behövs för att kunna agera och anmäla när elever utsätts för kränkande behandling. Av intervjuer med lärare, representant från trygghetsteamet, elevhälsan och rektorn framgår att samtliga är av uppfattningen att all personal på skolan har de förutsättningar som krävs för att kunna agera och anmäla, och att all personal på skolan numera agerar och anmäler när elever utsätts för kränkande behandling. Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att läsåret 2025/2026 startade med att skolans personal tillsammans genomförde en workshop med syftet att säkerställa att all personal har kunskap om vad kränkande behandling är och hur personalen ska agera vid kränkningar. Av redovisningen framgår att rektorn och skolans personal tillsammans använt sig av konkreta exempel för att försöka skapa ett gemensamt förhållningssätt kring hur personalen ska agera vid kränkande behandling.

Av intervjuer med lärare, representant för trygghetsteamet, elevhälsan och rektorn framgår att det råder nolltolerans mot olämpligt språkbruk och kränkande behandling, och att skolans personal ska agera direkt när sådant förekommer. Vidare framgår att alla kränkningar ska anmälas till rektorn. Av huvudmannens redovisning samt av samtliga intervjuer framgår vidare att det pågår ett värdegrundsarbete på skolan som inkluderar samtliga elever, lärare, mentorer, elevhälsan och rektorn och som leds av skolans trygghetsteam. Värdegrundsarbetet består av värdegrundslektioner i syfte att skapa trygghet i klasserna och en medvetenhet hos eleverna hur språket och hur man uttrycker sig påverkar relationer och mående.

Av intervju med elever framgår att det numera sällan förekommer kränkningar på skolan och att eleverna är av uppfattningen att skolans personal alltid agerar vid kränkningar. Vidare framgår att de upplever att språkbruket bland dem är bra och att det sällan förekommer att elever använder ord som kan uppfattas som kränkande. Eleverna uppger vidare att de känner sig trygga på skolan och att det finns vuxna som de kan vända sig till om de inte skulle känna sig trygga. De elever i årskurs 6 som gått på skolan sedan årskurs 4 uppger under intervju att det har skett en stor förbättring vad gäller tryggheten och språkbruket på skolan, och att vuxna direkt agerar genom att säga till eleverna om de använder ett olämpligt språkbruk.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt av intervjuer med lärare, representant från trygghetsteamet, elevhälsan och rektorn framgår att skolans personal numera har ett gemensamt förhållningssätt

avseende kränkningar och språkbruk och att all personal aktivt arbetar med att förbättra elevernas språkbruk. I intervju med elevhälsan och rektorn framkommer att de är av uppfattningen att samtlig personal står bakom det värdegrundsarbete som genomförs och de rutiner som gäller på skolan för att öka tryggheten och motverka kränkande behandling.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen).

Enligt skollagen ska sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn är ansvarig för att ett sådant kvalitetsarbete genomförs. (4 kap. 4 § skollagen)

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan aktivt medverka till att motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. (Bilaga till förordningen [SKOLFS 2010:37, nedan Lgr 22] om läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, 2.1 Normer och värden)

Det framgår även att skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan. Det framgår att läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling. (Lgr 22, 2.2 Kunskaper)

I skollagen framgår vidare att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Mosstorpsskolan 1 nu uppfyller författningarnas krav om förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet. Tillsynen visar att skolenheten har följt upp elevernas upplevelse av trygghet, analyserat vilka hinder som finns för att eleverna ska vara trygga och utifrån analysen beslutat om och initierat åtgärder för att undanröja dessa hinder. Tillsynen visar att uppföljningen och analysen omfattar personalens gemensamma arbetssätt och förhållningssätt avseende språkbruk och kränkningar. Tillsynen visar vidare att det pågår ett värdegrundsarbete kopplat till språkbruket och att elevhälsans kompetenser tillvaratagits i arbetet med att skapa trygghet på skolan.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolans personal motverkar kränkande behandling genom att agera och anmäla till rektorn när en elev anser sig utsatt för kränkande behandling. Tillsynen visar att samtliga intervjuade är av uppfattningen att skolpersonal alltid agerar och anmäler till rektorn när de uppmärksammar kränkande behandling. Tillsynen visar vidare att huvudmannen har genomfört insatser för att skapa en samsyn bland skolans personal i arbetet med att motverka kränkande behandling, vilket lett till att skolans personal har förutsättningar och ges det stöd som behövs för att kunna agera och anmäla när elever utsätts för kränkande behandling.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att det förebyggande arbete för att skapa trygghet som numera pågår på skolan har lett till att hinder mot tryggheten har kunnat identifieras och att relevanta åtgärder därmed har kunnat sättas in. Personalen har numera förutsättningar och ges det stöd de behöver för att kunna agera och anmäla när elever utsätts för kränkande behandling. Skolinspektionens utredning visar att eleverna känner sig trygga i skolan och att det sällan förekommer kränkningar eller olämpligt språkbruk. Dessutom visar tillsynen att de elever som läst mer än ett läsår

vid Mosstorpskolan 1 upplever att tryggheten och språkbruket har genomgått en stor förbättring jämfört med tidigare läsår. Tillsynen visar vidare att denna bild delas av skolans lärare, representant för trygghetsteamet, elevhälsan och rektorn och att dessa är överens om att personalens delaktighet i värdegrundsarbetet och gemensamma förhållningsätt kopplat till språkbruk och kränkningar bidragit till den positiva utvecklingen.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristerna är avhjälpda.

Frånvaro

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 17 juni 2025 konstaterade Skolinspektionen att det fortsatt fanns brister avseende arbetet med att utreda upprepad eller längre frånvaro samt avseende att detta ska ske i samråd med elevhälsan. Tillsynen visade att det fanns ett par elever med sådan frånvaro där en frånvaroutredning ännu inte gjorts, trots att det inte bedömts obehövt. Vidare visade tillsynen att frånvaroutredningarna inte hade genomförts i samråd med elevhälsan enligt syftet med bestämmelsen i skollagen.

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder samt genom intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att skolenheten har infört sex avstämningsperioder per läsår vid vilka det görs en genomgång av frånvaron på individnivå i alla klasser. En utredning om frånvaro startas om det inte anses obehövt och åtgärder sätts in.

Av huvudmannens redovisning samt genom intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår vidare att frånvaroutredningar inleds även utanför avstämningsperioderna och att samråd med elevhälsan genomförs i samtliga utredningar. Vidare framgår att samtliga professioner i elevhälsan är involverade i arbetet med att analysera och ta reda på vad som orsakar en elevs frånvaron.

I intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att arbetet under det innevarande läsåret med att uppmärksamma och starta utredning vid upprepad och/eller längre frånvaro hos elever har blivit mer strukturerat genom de regelbundna avstämningarna. Vidare framkommer att det kollegiala samarbetet och de regelbundna avstämningarna säkerställer att alla elevers frånvaro uppmärksammas och analyseras, och att frånvaroutredningar inleds när det bedöms vara behövt.

I samband med redovisningen har huvudmannen gett in en sammanställning över vilka elever som skolenheten har inlett respektive slutfört en frånvaroutredning för under den av Skolinspektionen angivna tidsperioden. Av redovisningen framgår också att samtliga utredningar har genomförts i samråd med elevhälsan. Huvudmannen har även lämnat besked om att en frånvaroutredning i ett fall bedömts som obehövlig. Skolinspektionen har i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder tagit emot exempel på utredningar gällande elevers frånvaro.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev har upprepad eller längre frånvaro från den verksamhet som avses i 17 § ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (7 kap. 19 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten nu uppfyller författningarnas krav avseende frånvaro. Utredningen visar att om en elev har upprepad eller längre frånvaro ser rektorn till att frånvaroutredning inleds om det inte är obehövligt. Vidare framkommer att frånvaroutredningar på skolenheten genomförs i samråd med elevhälsan enligt författningarnas krav. Skolinspektionen bedömer därmed att huvudmannen har följt föreläggandet och att bristerna är avhjälpda.

X Niklas Sjölen

Beslutsfattare
Signerat av: Niklas Sjölen

X Malin Lindberg

Föredragande
Signerat av: Malin Lindberg

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Tobias Thorén, regionjurist Stina Nilsson, utredare Hans-Göran Arvidsson och utredare Julia Eklund medverkat.